

Warszawa, 17/01/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO/573544-X/07/AR

00-090 Warszawa Al. Solidarności 77
Tel. centr. 0 22 551 77 00 Fax 0 22 827 64 53

Pani
Jolanta FEDAK

Minister
Pracy i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z dnia 8 sierpnia 2003 r.) wydane na podstawie art. 6c ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, ze zm.) określa m. in. szczegółowe zasady wydawania orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeń dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów; standardy w zakresie kwalifikowania oraz postępowania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, oznaczenie symboli przyczyn niepełnosprawności, a także wzory legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności oraz organy uprawnione do ich wystawiania.

Przewidziane jest w powołanym rozporządzeniu wydawanie przez organy orzekające trzech rodzajów orzeczeń:

- 1) o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
- 2) o stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia;
- 3) o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy.

Zgodnie z treścią § 13 rozporządzenia, wszystkie te rodzaje orzeczeń zawierają „symbol przyczyny niepełnosprawności”. Nadto symbol ten jest wpisywany na rewersie legitymacji

osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16-go roku życia i legitymacji osoby niepełnosprawnej, na wniosek zainteresowanego lub przedstawiciela ustawowego osoby niepełnoletniej (§35 ust. 5 rozporządzenia). Symbol ten odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej osoby zainteresowanej lub dziecka.

Art. 1 powołanej ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych określa właściwość podmiotową ustawy do osób, których niepełnosprawność została potwierdzona stosownym orzeczeniem. W konsekwencji, dla skorzystania z uprawnień wynikających z ustawy, konieczne jest przedstawienie orzeczenia przez niepełnosprawnego pracownika zatrudniającemu go pracodawcy. Pracodawca zatrudniający osobę niepełnosprawną oraz zobowiązany do wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ma prawo do obniżenia ustawowego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w przypadku zatrudniania osób o szczególnych schorzeniach, które wymienia rozporządzenie z 18 września 1998 r. Ministra Pracy i Polityki w sprawie rodzajów schorzeń uzasadniających obniżenie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz sposobu jego obniżenia (Dz. U. nr 124, poz. 820 z późn. zm.). O tym, że zatrudnia osobę ze szczególnym schorzeniem może dowiedzieć się w pierwszej kolejności z zawartego w orzeczeniu o niepełnosprawności symbolu przyczyny niepełnosprawności.

Tak więc pracodawca, po przedstawieniu przez osobę niepełnosprawną orzeczenia o niepełnosprawności, uzyskuje faktyczny dostęp do „danych wrażliwych” dotyczących pracownika, bowiem ustalenie znaczenia symbolu choroby nie następuje żadnych trudności - wystarczy lektura powołanego rozporządzenia z dnia 15 lipca 2003 r. Udostępnienie pracodawcy tych danych, a w szczególności określonych symbolami 01-U (upośledzenie umysłowe), 02-P (choroby psychiczne) i 06-E (epilepsja), budzić może wątpliwości z punktu widzenia konstytucyjnego prawa do prywatności, ochrony danych osobowych, prawa do zachowania tajemnicy lekarskiej, w konsekwencji skutkować może dyskryminacją osoby niepełnosprawnej na rynku pracy. Należy dodać, że zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy, zgodnie ze zmianami wprowadzonymi po orzeczeniu

Trybunału Konstytucyjnego, zawiera wprawdzie symbol choroby pacjenta, ale jest on wpisywany jedynie na egzemplarzu przeznaczonym dla ZUS-u, niedostępnym dla pracodawcy i osób postronnych.

Na podstawie art. 16 ust. 1 i ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. nr 14 poz. 147 ze zm.), zwracam się więc do Pani Minister z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości zmiany zasad dokumentowania prawa osób niepełnosprawnych do korzystania z należnych im ulg i innych uprawnień, z uwzględnieniem potrzeby ochrony danych osobowych, dotyczących rodzaju i charakteru schorzenia. Będę wielce zobowiązany za informacje o stanowisku Pani Minister w przedstawionej sprawie oraz podjętych działaniach.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich